Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Bản đủ báo lẫn phụ trương bán kèm	Bản báo không có phụ trương bán kèm	Gửi số Giấy riêng	Bắc-kỳ và Trung-kỳ	Nam-kỳ, Cao-miên, Ai-lao	Ngoại-quốc
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 90	0 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các cùng-sở	»	8 . 00	8 . 00	0 . 00	»	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng. .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

1re page	*Une seule insertion.* . . .	0 $ 30 le c/m
	Par contrat annuel.	
	Par centimètre et par insertion.	0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page.		2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. .		1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Có góp được một vai đào với người thế-giới không ?

Ở trong cái thế-giới đương giữa thế kỷ thứ hai mươi này, hết thảy trăm nghề trăm nghiệp, cái gì cũng tiến-bộ một cách mau chóng lạ thường, không những các nghề thực-nghiệp mà đến cả các nghề mỹ thuật là những nghề xưa nay người mình vẫn cho là nghề dư hí, không lấy làm khinh trọng gì cũng vậy. Người ta sinh gặp cái buổi đua khôn chọi khéo, tranh cạnh từng nước từng bước này, trong hạng người nào cũng thấy xuất hiện ra những tay lỗi-lạc khôi-kỳ, làm nên cái danh giá siêu quần bạt tụy, trong nam giới là cái hạng người sông pha mạnh mẽ, gánh vác việc đời mà nầy ra có lắm cái sự-nghiệp phi thường đã hẳn, đến cả trong nữ-giới là cái hạng người đào thơ liễu yếu, xưa nay người mình vẫn cho là cái hạng « vô tri vô trách », ngoài việc tảo tần bộp nước, không còn có cái danh tiếng gì gọi là cái danh tiếng riêng của phái quần thoa, mà trong khoảng 6 năm nay, từ thứ tô mô tìm kiếm trong các chuyện tây, báo tây, biết bao nhiêu là những bậc anh-thư đã được sống vinh danh mà chết hiển hiệu, không kể nào bà nữ thủ-lĩnh một chính-đảng nọ, nào bà nữ bộ trưởng một đoàn thể kia, nào bà nữ công sứ ngoại bang, nào bà nữ-bộ trưởng giáo-dục, nào bà nữ văn học gia kia đi diễn-thuyết khắp các nước, nào bà nữ pháp luật gia nọ đứng biện hộ giữa pháp-đình, hãy nói ngay ở những chỗ ca quán vũ-đài là những chỗ không thường có cái địa-mạch nung đúc nên được cái nhân vật giỏi giang xuất sắc mà cũng đã nhan nhản có những người đóng đảo ra một vai ăn công hàng vạn bạc, những có con hát bán cái hồn đáng giá mấy ngàn đồng, thiên-hạ xúm nhau mà hoan-nghênh, tạp-chí tân-văn đua nhau mà truyền tụng, cũng tiếng tăm lừng một thuở, cũng thanh giá nức hoàn cầu; ta lại chẳng còn nhớ hồi nước Tàu cách mệnh, đánh Mãn-Thanh lập dân-quốc, một cô con hát vì cái bụng cập công phò nghĩa, mở một cuộc lạc-quyên quân sướng, hiến thân mình làm cái giải thưởng cho các nhà hào-phú nô-nức nhau bỏ tiền ra hàng vạn để ganh nhau giật lấy cái hồng-tiêu quốc sắc đó ư ? Ta lại chẳng từng nghe mới ngày đầu năm nay, có một người đóng đào tuyệt kỹ bên nước Pháp tạ thề mà lễ tang long-trọng bằng một vị vương-giả, xe hoa kể hàng mấy ngàn chiếc, các danh-nhân cự công trong nước đi đưa đám không thiếu mặt nào, các báo-chí nước trong nước ngoài hết lời tán-dương ca-tụng đấy ư ? Ấy là người đàn-bà mà lại là người đàn-bà trong phường « xướng ca vô-loại » — theo con mắt người mình coi thì là thế, — mà về vang sung-sướng, cũng được việc cho nước nhà, cũng làm tốt cho nòi giống được như thế đấy.

Người mình đứng vào cái thế-giới này, sống ở cái thế-kỷ bây giờ, nếu còn muốn chen vai thích cánh với người mà cũng hưởng cái hạnh-phúc sinh tồn giữa chỗ chiến-trường trăm khéo nghìn khôn, thì gan chọi óc thì nghề gì, nghiệp gì người ta có mình cũng phải có, người ta giỏi không có lẽ mình chịu dở, người ta hay không có lẽ mình chịu hèn, mình cũng phải có công cùng sức cho hơn — không thì cũng cho kịp — người ta, trong nam-giới chúng ta phải tự cường tự mãn đã đành, mà trong nữ-giới chúng ta là một nửa phần người trong nước, cũng tai mắt thông-minh, cũng tay chân lanh-lẹn, cũng có cái lợi hại vinh nhục chung một nòi một nước với bon tu mi, cũng không thể cứ thu-thuổi quẩn là áo lụa, nhồn-nhơ gác tía lầu hồng mà ngồi nhìn cho thiên hạ dành hết phần khôn, kiếm hết miếng bổ. Ta nên mong rằng trong nữ-giới ta sẽ cũng xuất hiện được những tay văn-học, chính-trị, pháp-luật có tiếng, những nhà phát-minh mới, những nhà chế-tạo giỏi, góp mặt với nữ-bảo thế-giới một phần, để cùng với bọn tu-mi trong nước ta kề tung người hứng, kẻ ngã người nâng, gom tài góp sức cùng nhau mà gây dựng nên những công-nghiệp ích quốc lợi quần cho nòi giống ta ngày một bành-bao, nước nhà ta ngày một hưng-vượng. Kể cái hi vọng chung của cả nước ta bây giờ thì như thế thật, nhưng cái hi-vọng ấy biết đến ngày nào mà đạt tới được, ta trông cũng còn là một cái dấu hỏi to tướng thần-sù. Nhân nay có cái hội « Indochine Film » bên nước Pháp sang bên ta làm phim chớp bóng, thầy bản tiểu-thuyết Kim Vân Kiều của ta cũng phục là văn-chương tuyệt-tác, định làm một cái phim Kim Vân Kiều, có ý kén lấy những tay tài-tử tài nữ nước mình để mà đóng các vai trong sự tích Kim Vân Kiều. Vì những lẽ gì mà ta nên đem bản tiểu thuyết Kim Vân Kiều của ta vào phim chớp bóng của hội chớp bóng người Đại-pháp, mà ta nên thí-nghiệm diễn tập cái nghề đóng tuồng chớp bóng là cái nghề ở xứ ta chưa từng có bao giờ, và cái cách đóng tuồng chớp bóng theo lối mỹ-thuật của thế-giới ngày nay phải thế nào, các vai trong sự-tích Kim Vân Kiều khó nhất là vai nào, thì trong tờ báo này đã có mấy bài giải tỏ minh bạch kỹ càng, những bậc tài-nữ ta chắc cũng nhận cho cái việc ấy là việc ta nên làm, cái nghề ấy là nghề ta nên có. Vậy ta dù chưa dám mong trong nước ta có những nhà nữ bác-sĩ, nữ chính-khách, nữ luật sư, nữ y-sĩ, nữ văn-hào vội, ta hãy xin mong trong nước ta xuất hiện ngay được lấy một vai đào tuyệt kỹ, đứng sánh vai với những tay đào tuyệt kỹ trong thế-giới bây giờ; vai đào tuyệt kỹ đó là vai cô Kiều trong tấn tuồng chớp bóng nay mai; nếu trong phái quần-thoa ta mà có ai đóng nổi được các vai đào tuyệt kỹ đó, tức là trong nữ-giới ta được tranh được một cái địa-vị ưu-thắng về các nghề mỹ-thuật với người thế-giới rồi; về nghề mỹ thuật mà ta đã có thể theo kịp được người thì về các nghề khác ta cũng mong có ngày không đến nỗi thua sút mãi; về nữ-giới ta mà còn không đến thua chị kém em trong thế-giới thì về nam giới ta cũng mong có ngày không đến nỗi bèn kém nhơ xưa. Vàng thử lửa mới hay; phen nầy cũng là một phen chúng ta đem nhau ra thử lửa với đời đó. Những bậc tài-nữ trong nước ta tính sao ?

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 15 và 16 Juin 1923

Quan Poincaré tại Thử dân nghị-viện

Trong bài diễn-văn của quan Poincaré đọc tại Thử dân nghị-viện, ngài có nói cái chánh-sách của ngài chắc cậy ở đại đa số các nhà một lòng một dạ với cái chủ-nghĩa công-hòa, giữ gìn cho nền quốc-dân giáo-dục không có can thiệp đến việc tôn-giáo, bảo-hộ cái quyền tự do của mọi người, và trừng trị nghiêm khắc những việc bạo-động, và bách nữ nước Đức một cách chặt chẽ hơn. Nghị-viện đều biểu-đồng-tình, duy có đảng xã-hội cấp tiến, đảng xã-hội, đảng quan Clémenceau là phản đối mà thôi.

Hội-đồng ủy viên Saigon

Hội-đồng ủy-viên Saigon lại giabạn một năm nữa.

Tòa Nội-các nước Bỉ

Vì Nghị viện và tòa Nội-các không hợp ý nhau về cái vấn-đề hoãn-cải việc học nên tòa Nội-các đã từ chức.

Việc nước Trung-hoa

Tin Thiên-tân. — Nhưng quan thượng-thư bị chống bách mà từ chức thì Lê-nguyên-Hồng không công nhận cho từ chức, còn như viên thỏa-trưởng và quan thượng-thư bộ chiến tranh thì được công-nhận là từ chức.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 và 17 Juin 1923

Một cuộc bay

Sáng hôm thứ sáu đại-úy Dagneau đã cưỡi máy bay từ Villacoublay để chiếm khôi về cuộc bay lâu-chợi với thiếu tá Vuillemin trước đây bay vòng quanh nước Pháp.

Việc trong các hạt trú binh

Một người lính canh nước Pháp bị giết ở gần Herne. Kẻ hành thích là một người thợ mỏ thì các quan chức sở-tại nước Đức đã đem nộp ngay.

Số giấy bạc nước Đức phát hành một ngày một thêm nhiều, làm cho nhân-dân cứ bán các hạng trái đơn đi để mua tiền tệ ngoại-quốc.

Việc nước Bảo

Ông thượng-thư Stamboulisky bị giam, định tróc Đức đã bị bắn chết.

Xe-hỏa đi lại như thường, và nhân-dân vẫn làm lụng.

Buổi chiều quan Ngoại-giao bộ thượng-thư mới đã tiếp các quan đại-sứ các nước.

Lễ cất đám ông Pierre Loti

Ngày hôm nay đã làm lễ quốc-tang ông Pierre Loti. Quan Học-bộ thượng-thư có đến dự lễ. Linh-cữu đặt trên tàu *Chamois* rước đến an-táng tại đảo Oléron, có bốn chiếc phóng-ngư lôi đi hộ-vệ

Nước Hoa-kỳ đối với cái vấn-đề bồi thường

Tại đình quan Thống-lĩnh có công bố rằng chánh-phủ Hoa-kỳ không có từng xin đứng làm trọng-tài về cái vấn đề bồi-khoản và có tỏ ý rằng nước Hoa-kỳ vẫn giữ cái thái độ như trước.

Tòa nội các nước Ba-ty

Báo *Le Temps* nói rằng tòa Nội-các cũ đã từ chức, nhưng chưa sĩ chịu nhận kế chân.

Tại thử dân nghị-viện

Các báo nói rằng bài diễn-văn của quan tổng-thống tòa nội-các Poincaré đọc ngày hôm thứ sáu mới rồi, nghị-viện rất là hoan-nghênh. Sau khi ngài đọc bài diễn-văn, nghị-viện đều phiếu tỏ lòng tin cậy. Số phiếu tin cậy là 375, phi ra 207 phiếu phản-đối mà thôi.

Nước Anh với nước Nga

Chánh-phủ Xô-viết trả lời chánh-phủ Anh rằng xin ưng-thuận cả các điều khoản, thế là cái tranh-đoan của hai nước đã giải-quyết xong.

Tin Trung-hoa

Ngày 11 Juin 1923

Hương-cảng đặc-điện

Thảo-tặc liên quân đã tiến sang Hà-nguyên Tang-tri-Bình và Lý-Liệt-Quân đã cùng với quân Trần-quỳnh-Minh giao chiến ở Hoàng-cương rất dữ dội. Các thương-dân tại Sơn-đầu khủng-hoảng lo thường.

Tin Lâm-thành

Bọn thổ-phỉ ở Lâm-thành một phái đại-biểu sang Hà-nam, An-huy và Giang-tô để liên-hợp với thổ-phỉ ở đấy mà kháng-cự quan quân. Quan quân định dùng phi-cơ để nghiêm tiễu.

Tin Tô-trung-Sơn

Bọn thổ-phỉ ở Hà-nam ước bốn nghìn người, tức là cựu-bộ của Triệu-Chu trước, lại có ý muốn bắt chước cách cử động của bọn thổ-phỉ ở Lâm thành. Ngô-bội-Phu đã sức cho Trương-phước-Lai phải phòng-bị gìn khẩu về mặt Kinh-Hán thiết-lộ.

Tin Hà-nam

Lê-nguyên-Hồng đã phái viên đến khuyên Tôn-trung-Sơn nên về Bắc-kinh nhận chức Binh-công-bộ-biện.

HÀI ĐÀM

Giết sâu bọ

Mấy con sâu bọ nó theo chúng ông kia ở ngoại-quốc về, vài hôm nay chỉ thấy người Nam nhộn-nhịp về tết mồng năm, ngộ khóc. Nhưng con sâu bọ bản xứ thấy thế bèn hỏi :

« Chớ sao các bác khóc thế ?

— Chúng tôi khóc là vì họ sắp giết chúng ta.

Thế các bác không lo à ?

— Các bác khỏi lo lòng. Người Nam-Việt bên chúng tôi chỉ giết sâu bọ bằng đưa hấu, thạch và rượu-nếp thôi thì chúng tôi thiết tưởng cũng chẳng lấy gì làm nguy cấp cho chúng ta lắm . . .

Mấy con sâu bọ ngoại-quốc thấy nói vậy, vui vẻ, gật nước mắt mà rằng : « Thế thì chúng tôi mừng rơn ! Chúng tôi lại cứ tưởng bọ giết ta bằng phẫn thấy-ngân với cao bạch-trọc ! »

Yên-Sơn.

CÁI TÀU NGẦM TO NHẤT THẾ-GIỚI

Cái tàu ngầm to nhất thế-giới của Anh đã hạ thủy ở Chatham ngày hôm thứ bảy mới rồi. Tàu ấy thế nào ngày nay còn giữ bí-mật chưa cho thiên hạ biết, song các báo nói rằng tàu ấy bao học được 3.600 tấn, và có một khẩu đại-bác rộng mười ba pouces rưỡi (Mỗi pouce 0 m 027).

Bằng Sơ-học Pháp-Việt

Trường Hải-phòng

Nữ ban : Mlles Bạch-thị-Chúc, Đỗ-thị-Vinh, Vũ-thị-Thảo, Ng-thị-Phúc, Trần-thị-Sinh, Ng-thị-Thuận, Trần-thị-Kiu, Ng-thị-Ngoan, Phạm-thị-Kiên, Ng-thị-An, Phạm-thị-Gio và Đỗ-thị-Nhạn.

Nam ban : MM. Ng đình-Than, Lê-đức-Minh, Ng-ái-Sao, Bùi-huy Lục, Phạm-thanh-Khải, Lê v-Thức, Đoàn-ngọc-San, Trần quang-Khải, Phan-v-Sung, Ng-v-Viễn, Lê-đăng-Đệ, Đỗ-quang-Hịch, Thông, Đỗ-ngọc-Dzư, Cao-xuân-Dai, Nhu-đức Chu, Trịnh-cao Vân, Phạm-kiên-Dinh, Lâm-đức-Sương, Đỗ-quang-Lộc, Ng-đình-Hy, Ng-v-Tá, Bùi-đ-Lộc, Dương-quang-Kinh, Ng-cao Dinh, Henri Lassale, Ng-huy-Hoanh, Trần Lộc, Ng-xuân-Phúc, Xam-Hon, Trần-kim-Cương, Đặng-v-Đức, Trần-v-Bệ, Bùi-v-Hạch, Đào-Duy, Ng-đình-Khải, Đào-công-Phán, Ng-huy-Vỹ, Lê-văn-Dao, Nhu-Khué, Ng-kim-Qua, Dương-Cương, Ng-đình-Hà, Ng-tiết-Lộc, Lê-đức-Nhuận, Lương-đình-Sao, Ng-v-Sinh, Vũ-phu Thụy.

Trường Nam-định

Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt của học-sinh các tỉnh thi tại Nam-định mới đến 6 giờ chiều hôm 16 Juin mới xong.

Số học-sinh ứng thí có 584 thời 137 người vào vấn đáp ; chỉ hỏng có một người và hai người trắng bài nhau là Hoàng tọ-Đôn và Ngô-văn-Cân, (cho đỗ hay không, tây nha Học-chính).

Còn danh sách 134 các cô các cậu trúng tuyển đăng như sau này :

Nữ ban

Melles Phạm thị-Chinh, Lê-thị-Nhâu, Trần-thị Trinh, Vũ-thị-Rung, Trần-thị-Tuất, Trịnh-thị-Thu, Ng-thị-Thân.

Nam ban

MM. Trịnh-bỉ Khiêu, Chu xuân-Cầu, Tạ-văn-Hân, Ng-q-Hồ, Lê-v-Đại, Ng-ngọc-Hảo, Ng duy-Ty, Ng-v-Nam, Trần-lâm-Tô, Ng-tử-Nhu, Ng-duy-Môn, Ng-v-Cư, Ng-hữu-Giới, Ng-tường-Loan, Ng song-Pương, Ng-mạnh-Phương, Phan-v-Hoành, Lê-quý-Niệm, Bùi-hữu-Lượng, Bùi-đình-Sáng, Ng-tử-Dư, Ng-văn-Năm, Ng-Cao-Vinh Phạm-ngọc-Tiếp, Đoàn-đức-Hiệu, Ng-hữu-Tế, Lê-mạnh Mậu, Lương-hữu-Bách, Dương-khắc-Hoàn, Trần-phú-Gia, Ng văn Chất, Ng-hữu-Trác, Đào-trọng-Lấy, Phạm-quang-Vịnh, Trần-văn-Hoàn, Trần-tấn-Tiêu, Ng-v-Dz, Bùi-duy-Trinh, Võ-v-Mãi, Bùi-quốc-Xương, Trần-lạc-Việp, Đặng-vũ-Khu, Ng-nguyên-Hân, Đỗ ngọc-Long, Trần-ngọc-Minh, Lê-v-Đa, Hà-ngọc-Huyên Ng-v-Lộc, Ng-công-Mỹ, Phạm-công-Nhuật, Ng-đình-Nội, Lương-sỹ-Hỷ, Đỗ-Minh, Ng-đức-Cảnh, Ng-quốc-Thiêm, Hoàng-đình-Hoằng, Nguyễn-v-Ty, Trần-v-Hương, Đặng-trọng-Duyệt, Vũ-văn-Tiêu, Vũ-thế-Viên, Ng-v-Bính, Ng-khắc-Cần, Bùi-Nhung, Bùi-tấn-Bảo, Ng-v-Ngọc, Ng-v-Bội, Vũ-thế-Lộc, Đặng-xuân-Khu, Đào-hữu-Ấu, Đỗ-v-Nội, Ng-Trước, Trần-đăng-Huấn, Đỗ-đức-Trung, Ng-v-Vinh, Ng-văn-Kính Trần-đình-Kỳ, Đinh-lưu-Nhỡ, Ng-công Quảng, Ng-duy-Thanh, Ng-văn-Vũ-phạm-Hoạch, Lâm-hữu-Duyên, Đặng-huy-Lộc, Trần-đặng Huyến, Lê-ngọc-Chi, Auguste Nguyễn-Khắc, Trần-đăng-Tô, Ng-ngọc-Lâm, Bùi-Thăng, Ng v-Lân, Võ-văn-Chi, Ng-kế-Ngoạn, Ng v-Lâm, Đặng-tiến-Quý, Ng-v-Bính, Đỗ-văn-Luận, Ng-v-Côn, Lâm-v-Ngọ, Ng-văn-Huấn, Đỗ-đăng-Thuận, Ng- khắc-Cẩn, Võ-đình-Tắc, Ng-khắc-Lương, Lê-văn-Chuẩn, Ng-công-Thúy, Hhạm-ngọc-Quynh, Ng-khắc-Thiệu, Tô ngọc-Ấu, Tô - Lý, Hoàng-văn-Kinh, Ng-v-Ngọc, Ng-hữu-Cơ, Trần-thúy-Hoàn, Ng-v-Mại, Ng-v-Hoàn, Ng-v-Lý, Ng-v-Giáp, Ng-vũ-Long, Vũ-ngọ-Phụng, Tạ-văn-Dương, Đỗ-hữu-Kinh.

Một sự phát-hiện kinh-thiên động-địa về khảo-cổ-học

Từ khi một nhà khảo cổ-học nước Anh ở nơi cựu-đô Ai-cập Thebes phát hiện được cái hoàng-lăng về triều-đại thứ 18 của Ai-cập, đã hơn ba trăm năm. Khắp nhân-dân Âu-Mỹ đều chăn-động về cái tin kỳ-dị ấy, đều đường cuối ngỡ đâu đâu cũng lấy chuyện đó làm đàm liệu một cách náo-nhiệt lạ thường. Cái tên bọ một ông hoàng-đế Ai-cập tự đời nào đời nào, vào khoảng mấy tháng trước toàn thế-giới chỉ có một vài trăm nhà khảo cổ nghe biết, mà bây giờ cả đến phụ nhụ cũng đều thuộc lòng ; các nhà báo đều đã tấp tay cầu tự vị bằng cỡ tự thật thương-tiêu. Các kỳ-giả tản văn chuyên học một ông hoàng-đế ấy thật không khác nào lên tới cả Ai-cập ; báo chí trong các nước Âu-Mỹ ngày nào cũng đại thoả đại thư về cái tin-tức việc ấy ; gần mấy tháng nay, có về việc lớn trong thế-giới trừ việc sông Rhur ra chỉ có việc này là tăng-đoạn tại mất người thiên-hạ hơn cả.

Vì sao vậy ? Loài người có cái tính hiếu kỳ ; cái chuyện mà người ta xưa nay thích nghe nhất là những chuyện đào được của báu, tìm thấy cổ-mộ hay thám ra nơi hiểm địa nào chứa những cổ-sự thần-kỳ qui-bí. Cái mà hiện thời mà đào được đây là cái mồ vị đế-vương đời xưa về ba bốn ngàn năm trước, mà những đồ-vật tìm thấy trong mồ lại là những thứ chôn-cất khôi-hài kể hàng muôn hàng ức cái, lạ nhất, qui nhất là đem được cái thi-thể của một vị đế-vương chất đã mấy ngàn năm mà xương không mục, thịt không tiêu, còn nguyên như sống khoẻ ra để trong nhà bác vật hiện thời ; người ta ngạc được cái chuyện lạ lùng như thế, cảm lòng sao được chẳng bàng-khuâng hoảng-hốt như đọc chuyện « thiên-phương dạ-đàm », mà nhân-vật sự-tích trong chuyện lại được trông thấy hình-hiệu cả ra trước mắt vậy.

Lại nói về phương diện học-thuật thì sự phát-hiện lần này cũng thật có cái giá-trị trọng yếu phi-thường ; thường thường phát-hiện được một cái vật-phẩm hay đến cái mảnh sành miếng đá về một vị ngân năm trước, các nhà khảo cổ-học đã coi làm bảo lệ, huống-chi cái đồ cổ phát-hiện được ở trong cái mồ mới đào thấy đây là cái vật-phẩm hơn ba ngàn năm trước, chất và lượng đều phong phú tự cổ kim chưa từng phát-hiện được thế bao giờ, có nhiều cái cơ hồ người đời này chưa từng mộng tưởng được thấy. Sự phát-hiện này về lịch-sử học, về nhân-loại học và về sinh-vật-học đều mở được một cái kỷ-nguyên mới ; vì thế mà đối với sự phát hiện này không luận là nhà học-vấn, nhà hiếu cổ, cho đến cả người thường mà hễ còn cái bản-tính hiếu kỳ thì cũng đều phải thập phần chú ý.

(Còn nữa). X. dịch thuật.

Phát phần thưởng

Tại hội Trí tri

Sáng hôm qua, hồi 8 giờ, hội Trí-tri đã phát phần thưởng cho học-trò của hội ngày nay đã đượcước 400 người. Các hội-viên đến chứng-kiến đông lắm. Sách phần thưởng năm nay cũng khá nhiều. Học-trò của hội đi thi Sơ-học vừa rồi có 30 người mà trúng tuyển được 17 người.

Khi các quan chức đã yên vị thì ông hội-trưởng Ng-qui-Toản có đọc một bài diễn-văn sau này :

Thưa các ngài,

Tuy hội thường của hội tôi mỗi năm mở một lần phát phần-thưởng cho các học-sinh. Lễ này nhiều lần làm chúng tôi cảm rất long-trọng có các nhà danh-giả Tây Nam đến chứng-kiến, xem như lễ năm ngoái thật linh đình, làm về vàng cho cả hội Trí-tri ta đã trải 30 năm sinh-tồn ở nước nhà. Kể đến năm nay, hội đồng trị sự đã định chỉ làm một lễ phát phần thưởng bình-thường đã tưởng-lệ và khuyến khích những học-sinh, cố hạnh-kiểm, có tài học trong năm học đã qua.

Lễ tuy giản dị, nhưng có các ngài đến chứng kiến đông, cũng đã tăng cái giá-trị cho một ngày « hội của học-trò ». Tôi được cái danh dự làm chủ lễ này, tôi xin tuy một hội mà cảm-tạ các ngài, nhất là những ngài đã gửi sách về để phát cho các học-sinh. Nhờ làm lòng hà hải các các ngài, số sách thưởng lại càng lên nhiều nữa.

Này các ngài thiện,

Tôi nói đây với các cậu, tôi không có ý diễn thuyết. Tôi đã biết rằng các cậu muốn mau mau tới giải nơi trường ốc này mà đi ngay nhỉ. Ở, nếu đi đến những nơi thoảng-khí mà ở cái đứa cho tỏ-lòng thích, chạy nhảy leo trèo hơi lội cho bổ những thắng phải bó buộc ở trong lớp, nói tóm lại là phải luyện tập cho thành người tráng kiện. Bây giờ ai cũng công nhận rằng thân-thể có mạnh khỏe thì trí khôn mới được hiện toàn. Vậy-để thỉnh-thoảng cháng ngày cũng tổ ra rất quan-hệ, phải dung hòa với trí-dục và đức dục. Cái có cái gì đó-dục như thế thì các cậu mới có thể mong chiếm được một cái địa vị khá to ở trong trường lục-động, trường doanh-nghiệp, trong giới văn-học. Vậy nhất là tôi muốn sai mở của trường ngay ở ở các cậu ra về thu hồ cho các cậu có để vì thêm quê hương mai mở để thỏa chí chơi bời. Nhưng hãy khoan ! Hãy nghỉ đó, để tôi lấy địa-vị một người đông tuổi mà nói câu chuyện thân với các thiếu-niên. Tôi đối với thiếu-niên có một cái cảm-tình riêng vì tôi đêm ngày vẫn mong mỏi rằng lớp-vận thiếu-niên nước nhà được xinh đẹp tươi tốt như bông hoa mới nở, lúc đầu xuân, như mặt giới mới mọc. Tôi thường thấy các cậu người đông đúc vui vẻ ở đây, tôi không sao cầm lời mà không nghĩ rằng, ngày nay chắc có quan hệ cho nhiều người trong học các cậu. Tôi chú-ý đến những người tuổi đã lớn, học đã lâu năm, tôi mai một phải ra vui gánh vác việc đời, hoặc làm công kia việc nọ, hoặc buôn bán, hoặc vui thú điền viên.

Thế thì các cậu có nghĩ đến cái công-phu đèn sách hấy lâu nay ở trường có bổ-ích gì cho các cậu không ? Các cậu sắp ra gánh vác việc đời cũng phải nên biết cái kết quả thiết-thực ở thập niên đăng bồn » là thế nào.

Tôi vẫn biết rằng nhờ các tấy tận tâm giáo-huấn thì cái luân-thường của các cậu cũng khá, và lại có nhiều cậu đã có bằng sơ học. Có cái bằng-khán và có thì đó, thế cái kết quả của sự học đấy chỉ có thế ấy. Tôi đã có bằng cấp thì mong tôi được việc làm để vương thân, và có học thức thì mới có thể thêu hiểu được sự đời, lo toan được công ích việc nọ, lợi dụng được những vật liệu trong thế-giới mà làm những việc có ích cho ta, cho đại-đời. Ta đã là người học-trò giỏi thì mai sau làm người dân tốt hết trách-nhiệm đối với nước !

Nói như thế là phải nhỉ. Tôi cũng thiết nghĩ rằng chính ở nhà trường là cần-yếu được như thế. Song tinh-thần của chúng ta không nào ! Thế nhưng mà nếu ông thầy chỉ cốt bảo cho các cậu biết nhiều câu sáo sẩu, hay là chỉ chú ý đào-luyện các cậu nên người lao-động giỏi thì sự-nghiệp ông thầy bỏ nhỏ nợ nói lắm vậy.

Thì ấy, những kiến-thức thực-dụng về nghề-nghiệp, ông thầy dạy các cậu ngày nay, sau rồi các cậu cũng quên đi, nếu đem so với tư-trường về cảm-tri thì hình như làm chậm lại. Vì rằng mỗi ngày sự học-thức về khoa học cũng bồng-bột, sự sáng-tạo về máy móc mỗi ngày càng nhiều và càng quan-trọng. Xem như sự tiến bộ về điện-học, về tuyên điện cũng máy bay thì đủ hiểu. Nếu ta đem thi hành những điều ta đã học được ở nhà trường thời thấy mỗi mỗi một khác ; cái điều tri-thức của ta thấy đủ đi nhiều.

Như vậy các cậu đã hiểu rằng cái tư-cách học-trò nay đối khác đâu ấy. Vay là các cậu đã tỉ ý được cái học đường một cái tinh-thần, tài mới nhiều không bao giờ thoả ít ra khỏi mình nhỉ. Cái hại giống tôi mà ông thầy khảo giáo ở trong nhà-trí,trong tâm thần các cậu, theo ý tôi thì là *lòng yên mến sự thực*.

Tìm sự thực, lấy sự thực, lấm cho người ta tin hại bao nhiêu là công phu. Khi các cậu học sử ký thì biết rằng sự anh-dũng trong xã-hội đ ược có trật tự như bây giờ, tổ-tiên ta đã trải bao nhiêu khó nhọc, học cách-trí đã biết đối phó thế nào với những cái gì, học luân-lý đã biết cách xử thế, đều là biết sự thực, để làm cho người ta tôn bao công trình.

phòng trào mới có cái tư-cách đào-tạo cho cái cậu một cái lòng yêu sự thực ! Và sự học hay giờ không bắt buộc người ta tây tăng, nó lộ, tin mê cổ-thư trước, nhưng dạy cho người ta biết sự thực, yêu mến sự thực, biết tôn-trọng thân mình

Vì có lòng tôn kính sự thực thì các cậu trở nên người con hiếu cha hiền, có lòng yêu nước vì nhân-quần xã-hội. Cũng vì có lòng biết yêu sự thực, thì những nhân-phẩm tùy cái cách nhân-xử-tiếp của mỗi người mà phải-hiện ra, làm cho mình có đủ tư-cách làm người ở trong một xã hội.

Tôi thì nghiệm ra rằng đã lúc ta còn ở trong học-đường, hoặc đã ra ngoài học-đường, đem thân ra đối với đời, bao giờ cũng phải nghĩ đến việc tu-thân làm quan-trọng. Trong sách Đại-học có nói rằng : « tự thiên-tử đi cho tới thứ dân, nhất thị đai đi tu-thân vi bản » Có câu nói tôi tu-thân thế nào ? Tu thân thì phải rèn áp tâm tính, chỉ khi cần mình theo một khuôn phép rất nghiêm nhặt về đức-dục, trí-dục và thể-dục, nói tóm lại là phải luyện-tập lấy nhiều tinh cách tốt để kể-thừa. Nhưng phải biết rằng tu thân không cốt là mưu toan, hành động lớn lới cho mình, cho gia tộc mình mà thôi, lại còn phải lo liệu những việc công-ích xã-hội

Nhưng muốn làm việc ích chung thì cần phải có chí khí quân-tử. Có cái chí-khí ấy mới ngẩn ngửa cái tinh rất khá ở là tinh vị-kỷ, nó bắt buộc người ta bo hẹu trong sự ích kỷ nhỏ mọn. Cái chí khí quân-tử ấy là cái nó dường thành cái chí khí của người làm việc lớn. Vì lẽ ấy, những việc công ích xã-hội phải nhờ ra cái chí khí quân-tử, vì rằng nó bắt buộc những người hăng tâm hăng sản phải quên mình đi, mà giúp người đồng bang, người đồng chủng, nó làm cho mình biết những sự khó khăn, những sự cực khổ ở đời, những sự éo le trong cuộc giao-tế, nó cũng hiểu cho những người có tri-dũng những dịp may mà tỏ tài, tỏ chí để thi-hành việc phúc đức việc từ thiện.

Đã có cái chí-khí quân-tử lấy lại phải có cái tư-cách người giỏi lo toan các việc, tức là người hành-động. Có hành-động, có ngày thành nên người hành động. Muốn trở nên người hành-động giỏi thì phải tu-luyện cái tinh-cách như là tinh nhẫn nại, quả quyết, can đảm, trác kiến nhất là ý-muốn, rõ lại phải qui nạp hết cái tinh nết tốt vào một mục-đích thiết thực và rõ ràng. Người thi-sĩ có chịu theo thế lệ mà tập làm văn thì vẫn mỗi hay, mỗi bài tiếng ; một người chạy thì có theo cách thức về nghề chạy mà tập chạy, cũng thì với người khác thì mới biết mình chạy giỏi hay là không giỏi ; một người thiếu-niên muốn thành một người hành-động cũng thế, phải đem mình giúp giữ người trong lòng người khác. Tôi cắc rằng các cậu không bắt chước những người chỉ điểm nhiều lợi hưởng, chỉ lăng làm việc gì, thấy người khác làm thì tìm đường phá hoại, thì lại chỉ trích, bàng-bổ. Các cậu cũng chớ nên có cái lòng ghen ghét, nó đã làm tan nát biết bao nhiêu việc công ích ở trong nước. Vậy tôi tin rằng các cậu sẽ có cái chí khí quân-tử và cái tư-cách làm người hành-động như tôi nói ở đây.

Đã đành nhiều người có tư-tưởng tốt, biết nghĩa vụ xã-hội làm trọng, muốn đem tài-lực giúp xã-hội, nhưng thường không có dịp hay. Nhưng tôi nghĩ rằng ta có nhiều dịp giúp người lắm. Trong nước ta ngày nay, bắt bao nhiêu việc công ích thường thiếu. Những công việc ấy thật là trường thực-hành cho những anh nhiệt-tâm công ích ; những công việc ấy cũng là nơi thí-nghiệm cho những người trai trẻ như các cậu muốn làm những việc nghĩa.

Vậy, sau này, ngoại cái kế sinh-nhai công cái nghĩa-vụ đối với mình, đối với gia-đình, còn những khi nhàn-hạ, các cậu nên nghĩ đến những việc công-ích. Cái nghĩa-vụ của các cậu đối với xã-hội là phải tùy tài tùy lực giúp đỡ những việc phúc đức, những việc từ-thiện. Các cậu nên lấy thế lực mà tán-thành, lấy tài ngôn-luận mà cổ động cho những việc công ích xã-hội. Ngày nay các cậu được nếp bóng hội Trí-tri mà học-tập, vậy khi khá giả nên lưu-tâm giúp giúp hội mà không trương công việc của hội cho càng ngày càng tiến-tới. Còn nhiều hội khác, mục đích là thi-hành những việc thật ích-quốc lợi dân, trợ điều hại mà khuyến đi thi nhiều, nói tóm lại là lo cho người trong nước ta được thăm sung-sướng, giảm bớt sự khổ não, khi nào hội Khai-trí Tiến-Đức, mục-đích cao-thượng có đủ tư-cách làm những việc ích-lợi cho nước như việc ấu-trĩ viện do hội ấy xướng lập lên và còn nhiều việc khác nữa — hội Công-ích lo toan việc học cho những thiếu-niên hàn học mà không có thể xin vào trường-công, — trường Tri-đức lập tận cốt để cho người nhèo trẻ con đều luyện tập cho khỏe mạnh để bồi bổ thân-thể, — hội Việt-Nam Bảo-anh, để nuôi nắng dạy bảo những trẻ con bỏ rơi, hoặc ngèo khổ, không có nơi nương tựa, chúng cũng là người như ta, ta xử nhẫm mất bịt tai làm mỗi hội một mục-đích, sau này các cậu không nhỏn lớn, nếu tùy thì mà giúp đỡ. Để giúp việc công-ích nào thì nên tận tâm hết lực mà hành động cho đạt mục đích, cho tới con đường tiến bộ. Như thế các cậu đối với nước là người có ích mà sự thắng cần các các cậu trong các công việc ấy có giá trị hơn là sự thắng trong khi thi đỗ, các cậu lại làm thỏa cái lòng hi-vọng của thầy của bạn của người đồng bang nữa.

Câu chuyện của tôi nói nhỏ lẻ như thế, nhưng tôi chắc các cậu đã để tai nghe, tôi mong rằng các cậu ghi nhớ lấy những lời tôi khuyên nhủ.

Tại Hàng-yên

Sáng 0 Juin, hồi 8 giờ 30, tại trường Pháp – Việt đã làm lễ phát phần thưởng cho năm-nữ học-sinh. Quan chánh công-sứ đi vắng, quan phó làm chủ tọa. Các quý quan và các Nam quan đến dự lễ gần khắp mặt. Các ông phán ký các sở và thân hào hàng phố cũng có mặt ở đó đông lắm. Phần thưởng năm nay xem ra hơn mọi năm mà phần nhiều là các các quý quan, Nam quan cùng các các ông đến dự lễ gửi cho cả.

Tại Phủ-dực

Hôm 9 Juin vừa rồi, trường Pháp-Việt huyện Phụ-dực đã làm lễ phát phần thưởng cho học-sinh năm-nữ tại trường. Quan trợ-tá thay mặt quan huyện ra chủ tọa, (vì bận lấy quan huyện mới phải cắm.)

M. Nguyễn-duy-Phan là chưởng giáo trường lấy có đứng lên nói cảm ơn trong nửa giờ đồng hồ, kể đến quan trợ-tá lại đứng dậy khuyên học trò một vài lời, cảm ơn các ông giáo đã hết lòng dạy dỗ cho con trẻ trong hàng huyện và lại khuyên các cháu sự thân bảo tồng ly nên để làm vào lực nghỉ hè, nhà trường lại được đông thêm nhiều học-trò.

Tại Nhã-nam

Sáng hôm thứ bảy 9 Juin hồi 8 giờ, trường Pháp-Việt Nhã-nam làm lễ phát phần thưởng vui vẻ hơn mọi năm

Tâm giờ, quan phủ các thân-hào chức dịch cùng phụ-mẫu các học-trò lần lượt đến dự hội, có phường nhạc thổi kèn mừng. Ông chưởng giáo Ng-đình-Thường đứng nói cảm ơn quan phủ và phụ-mẫu học-trò đã đến dự lễ. Kế đến ông giáo Minh và ông giáo Một nối ông đọc một bài bày tỏ sự học lịch lợi thế nào. Rồi đến quan phủ đứng dậy đáp lại khuyên bảo chà ực học-trò nên siêng năng cho con đi học và khuyên răn học-trò. Song đến ông Nguyễn-v-Cân là ký-bảo hội viên thay mặt mọi người đứng lên đọc một bài nữa. Cả thảy là năm bài.

Tại Hòa-bình

Ngày 10 Juin vừa rồi, hồi 3 giờ chiều, trường Pháp-Việt tại tỉnh lỵ Hòa-bình phát phần thưởng cho học-trò. Ông chưởng-giáo Bùi-v-Cần có giảng cho học-trò biết những điều ích lợi về sự học là thế nào.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 17 Juin 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 20 và 0 f. 30 kể từ ngày 18 này

Tin tàu. — Tàu *Odessa* tới Hondau ngày 18 Juin 1923 hồi 6 giờ sáng.

Tàu *Chambord* khởi hành ở Marseille ngày 15 Juin đã đi đến Saigon và Nhật-bản.

Tin đường sá. — Đường số 12 từ Gian-khâu đến Nho-quan (Ninh-bình) đã đi lại được rồi.

Cái cầu ở kilomètre 138 đường Hanoi — Lạng-sơn bị nước trôi mất, không đi lại được trong mấy ngày. Đường Lạng-sơn Lộc-bình vì lúa nhiều chỗ cho nên không đi lại được, đến chiều 17 và sau cũng còn khó đi.

Ngày hội cắt-cỏ các trường công ở thành-phố. — Sáng hôm qua, nhà Học-chính đã mở hội phát phần thưởng cho các học-sinh nam nữ Tây Nam các trường công lại nhà hát Tây Hanoi, có quan Thống-soái Blondlat đến chứng-kiến. Các quan đến dự hội đông lắm, trên hàng ghế thứ nhất, ngồi có quan Thống-soái và quan Học-chính tổng-trưởng Joubin, quan chánh-tòa Thương Thẩm, các quan nguyên-soái Siere và Delbecq, quan đại-tá coi sư-đoàn thứ nhất, quan phó Học-chính Blanguernon, quan nguyên soái Willotte, quan chánh sở Kinh-lý, quan Đốc-lý Monrroux, rồi các hàng ghế dưới thì có quan Đốc-học trường Trung-học Milon, quan cai-trị đại-Pinot trưởng Bảo cô, quan Đốc-học Mus trường Cao-đẳng sư-phạm, các giáo chức nam nữ Tây Nam học đệ nhất và đệ nhị cấp, vân vân.

Các học-sinh ngồi ở từng ghế dưới, học-sinh Nam thì chỉ những người được phần thưởng nu-hạng và danh-dự mới đi lãnh tại rạp hát mà thôi.

Có phường nhạc binh đoàn thợ thứ 9 đến cử nhạc cho vui hội, lúc ở giờ quan Thống-soái tới nơi thì nhạc cử bài *Marseillaise*

Theo như lệ của trong học giới thì cứ ông giáo-sư nào mới bổ đến sau là phải đọc bài diễn-văn thường lệ, nằm nay cái chức-vụ ấy lần tay ông Nanoix giáo-sư trường Trang-học. Cái điều bài của ông nói về « Học-trò ở Đông-pháp », đại-khái nói rằng học-trò ở thuộc-địa không kém gì học-trò bên Pháp. Nhưng bài của ông có ý nói về học trò Pháp nhiều, chứ không nói về học-trò Nam mấy. Đoạn rồi, quan Thống-soái đáp lại mấy lời khuyến răn học-trò, đại-ý nói rằng được phần thưởng cũng nên mừng, nhưng chớ quên rằng cái nghĩa vụ của học-sinh là còn phải học nhiều, văn vân

Xong một bài nhạc nữa thì xướng danh các cô nữ học sinh trường Tây, rồi đến các trường nam nữ Pháp-Việt và trường Bảo-hộ, sau cùng đến trường Trung-học Tây,

Danh sách của các cô các cậu các trường ta được phần thưởng danh dự và ưu hạng đăng như sau này :

Trường Nữ-học hàng Cót

Lớp cao-đẳng năm thứ nhất

Phần thưởng danh-dự : Cô Ng-t-Loan

— ưu-hạng : Cô Đặng-t-Tâm

Lớp cao-đẳng năm thứ nhất

Phần thưởng danh-dự : Cô Lê-thị-Vân

— ưu-hạng : Cô Hà-t Phương

Trường Nữ-học Hàm-long

Lớp cao-đẳng

Phần thưởng danh dự : Cô Ng-t-Khang

— ưu hạng : Cô Phạm-t-Thắng

Trường dạo Bắc

Phần thưởng danh-dự

Lớp cao-tăng thứ nhất : Cậu Nghiêm-

xuân-Thiện, cậu Phạm-gia Kính

Lớp cao-đẳng thứ nhì : Cậu Đào-h-Dậu

— ba : Cậu Trần-v-Hoan

— tư : Cậu Ng-v-Gạch

Đạo Trung ương

Phần thưởng danh-dự

Lớp cao-đẳng A : Cậu Ng-văn Tân

— B : Cậu Đỗ chí-Nong

— C : Cậu Phạm q-Vân

Đạo phía Nam

Phần thưởng danh dự

Lớp cao-đẳng A. Cậu Nghiêm-phú-Lưu.

Lớp cao-đẳng B. Cậu Mai-xuân-Vân.

Trường Trang-học

Nếu đăng hết danh sách các học-sinh trường Bảo-hộ và trường Trung-học Tây thì nhiều lắm, mà hôm nay phải mở thêm một tờ phụ trương mới đã được. Ta chỉ nên lấy một điều này đáng mừng là tỉ khi nhỏ ơn quan nguyên Toàn-quyền Sarrant cho học trò ta cũng được sơn vai thích cánh với học trò Pháp trong một trường thì học trò ta lớp nào cũng được một cái địa vị cao cao, giải thưởng nào học-sinh ta cũng được dự một phần. Các ngài đến dự cuộc phân thưởng ngày hôm qua, khi ngồi xuống danh thì đã rõ vậy. Trong lớp năm A có một cậu đăng nên khen nhất, bài gì cũng được nhất thì là cậu Phạm-duy Khiêm. Được giải nhất về Pháp-văn, về địa-dư, về lịch-sử, về tiếng Anh, về Toán-học, về Hóa-học, giải nhì về Latin, giải khen thứ nhất về học thuộc lòng, về vạn-vật-học, văn văn, một mình mà được bảy nhiêu giải nhất cũng ít có lắm vậy.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng mới người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

Ở C 1632

Việc cổ động cho Hội chợ Hanoi. — Về việc cổ động cho Hội chợ Hanoi năm nay thì Hội-đồng định như sau này :

a) Cổ-động vào trong các báo ở Đông-pháp.

b) Cổ-động bằng chớp bóng ở Hanoi, Haiphong, Nam-định, Lạc-hay, Huế, Tourane, Phnom-penh, Saigon.

c) Làm 7000 cái biển con bằng quốc-ngữ, chữ Tây, chữ Anh gửi đi khắp Đông-pháp và bên Pháp thì gửi đi

NHÀ ĐẤT MUỐN BÁN

Có 6 cái nhà gạch :

2 cái hai tầng ở Rue Lagisquet (Ngõ nhà in), số nhà 11 và 13 ;

Và 4 cái một tầng quay mặt về Ngõ Huyện cũ chưa có số.

Tất cả ở liền vào một khu đất là 2.500 thước.

Đặt giá 16.000 $ 00

Hỏi tại : số nhà 68, Phố Nhì (Rue Richaud), Hanoi. 3613

Bảng Sơ-học Pháp-Việt. — Mấy hôm nay, bản-báo có nhận được thư của mấy cô mấy cậu trúng tuyển bằng Sơ-học Pháp-Việt ở Hanoi và các tỉnh cải-chính lại những tên đăng sai hoặc-là thêm những tên bỏ sót. Nhưng học-trò thì tại Đáp-cầu vừa rồi, được 75 người trúng tuyển mà trong báo nói lấm là có 31. Nay xét ra, sự lầm ấy là tại cái sổ ở Đáp-cầu gửi về, đặt riêng học-trò từng trường, từng tỉnh, mà trong thư gửi đến, bản quán chỉ nhận được có một tờ kê học-trò Bắc-ninh mà thôi, còn những tờ kia thì thất lạc mất. Bản báo đã cho ra hỏi tại nhà Học-chính, khi nào được thì sẽ đăng lại cái sổ ấy.

Còn như sổ học-sinh trúng-tuyển ở Sinh-từ thì hiện nay chưa có thể gọi là chắc định được, vì nghe đâu có điều sai lắm, nhà Học-chính còn đương xét lại. Khi nào được tin đích xác, thì bản-báo sẽ đăng lại để độc-giả được rõ.

Kỳ thi tốt nghiệp trường Cao-đẳng Nông-lâm. — Các sinh-viên trường Cao-đẳng Nông-lâm, kỳ thi viết đã làm số được như sau này :

MM. Cung-đình-Quý, 149 điểm 75

Ng-hữu-Trí, 148 — 75

Ng-văn-Tông, 140 —

Ng-năng-Đắc, 135 — 50

Phạm ngọc-Đồng, 124 —

Ng-lâm-Sô, 123 — 25

Trần-Sinh, 121 —

Hoàng-văn-Lan. 120 —

KÍNH CÁO CÙNG CÁC NGÀI ĐỌC CUỘC-TANG-THƯƠNG

Có nhiều ngài viết thư cho tôi hỏi mua Cuộc-tang-thương. Vậy xin trả lời chung từ trên từ bây giờ để các ngài biết cho rằng quyển tiểu-thuyết đó tôi đã nhờ M. Bùi-xuân-Học bán, vậy từ nay các ngài có muốn mua xin cứ gửi thư và mandat cho M. Bùi-xuân-Học, Trung-Bắc-Tân-Văn, Hanoi, chớ đừng gửi cho tôi vì rằng gửi cho tôi thì chẳng những chậm sách gửi bằng cách ngài mà lại mất thì giờ vô ích nữa.

Nay kính cáo

ĐẶNG-TRẦN-PHẤT

Phú-thọ

3610

Tòa án Đại-hình. — Sáng hôm nay, tòa án Đại-hình đã họp phiên thứ nhất trong vụ thứ hai năm 1923 và đã xét đến xử việc sau này :

Bernard Hiếu, 21 tuổi, làm thanh-tá ngạch Pháp tổng-sự tại sở Bưu-chính Hanoi ở phố Phúc-kiến bị can về việc mở bà cái thư *recommandé* lấy tiền : 1·) một cái thư của anh Ngân-hàng Mông-tự (bên Tàu) gửi cho anh Ngân-hàng Hanoi ngày 2 Février 1922 trong có 2.600 đồng hoa giấy ; 2) một cái thư của một người Khách tên là Di Paolo ở Long-châu (bên Tàu) gửi cho một người đồng-hương tên là Hoành-song-Fat ở tỉnh Lạng-sơn ngày 4 Février 1922 trong có 41 p. 10 ; 3·) một cái thư của quan tư Riot đóng ở Lạng-sơn, gửi sang nhà Nam-hàng Crédit Lyonnais bên Pháp ngày 15 Février 1922, trong có 5 500 quan.

Cái thư thứ nhất đến sở Bưu-chính Hanoi ngày 22 Février, hồi 17 giờ 45 phút ; cái thư thứ nhì đến ngày 1er Février vào khoảng từ 12 giờ cho đến 19 giờ và cái thư thứ ba đến cho đến 19 giờ toàn là giờ Bernard Hiếu làm việc mà chính tay ký nhận.

Khi quan Dự-thẩm đến khám nhà bố đẻ ở phố Hàm-long, chứ không đến đến nhà mình ở Phúc-kiến. Sau khám ở nhà Phúc-kiến thấy một quyển sổ con biên bằng bắt chi như sau này : 23 Février 1922 . . 2600 p, 90 — 4 Février 1922 . . 41 p. 10 — 18 Février 1922 . . . 5500 quan. Quan Dự-thẩm thấy những số tiền biên ở sổ, chính là chữ Bernard Hiếu, mà lại đúng y như số tiền mất cắp, mà ngày thu công đúng vào những ngày mà ba cái thư ấy đến sở Bưu-chính Hanoi, bởi thì Bernard Hiếu cất nghĩa lăng tăng lắm.

Lại hôm 4 Janvier 1923 là khi đã được tám tha, mua hàng của hiệu khách Á-Kiệm Hanoi đổi trả một cái giấy 20 đồng mà số đúng như một cái giấy 29 đồng của nhà Ngân-hàng Hanoi, hiện có biên đã trình quan Dự-thẩm Xét ra thì cái số tiền ấy tiền của Paul Bernard Hiếu nhiều hơn là tiền lương bổng của mình — Như thế đủ rõ là Bernard Hiếu lấy ba cái thư ấy đem về nhà mở ra lấy những số tiền bỏ trong thư rồi giấu lại đem vào sở gửi đi.

AI MUỐN MUA

Các thức bàn, ghế, tủ, các đồ dùng trong phòng đọc sách vân vân...

Ai mua xin đến hỏi M. Wilkin là quan nguyên Nam-chánh Hà-thành, cứ buổi chiều từ 3 giờ đến 5 giờ ngày nào cũng được, tại ngõ Vọng-Đức, số 1. 3612

Kỳ thi tiểu-học tây. — Kỳ thi tiểu-học tây, (Brevet Elémentaire) đã xong và trưa hôm nay đã yết bảng những người trúng tuyển hôm sau này :

MM. Tauzède Fernaud, Trần-lâm-Bảo, Lê-sĩ-Biên, Nguyễn-hoàng-Chung, Phạm-phan-Chôn, Trịnh-đình-Cung, Nguyễn-tất-Đắc, Phan-thanh-Diên, Phan văn-Dung, Nguyễn-đình-Duy, Vũ-quốc-Đại, Khúc-Dau, Phạm-quang-Dâu, Phạm-đình-Diên, Nguyễn-ngọc-Điệp, Phạm-xuân Bé, Tu-Đông, Đặng-quang-Hậu, Vũ-Hiền, Nguyễn-duy-Hoan, Trịnh-đình-Hiu, Vũ-đình-Huy, Nguyễn-văn-Huyt, Nguyễn-đức-Hoành, Ng-công-Hoàn, Nguyễn-thế-Hiệu, Bùi-đình-Khai, Nghiêm-xuân-Khoi, Vũ-v-Khiêu, Bùi-huy-Khuê, Ngô-vi-Kiên, Đặng-đức-Kim, Lê-v-Kinh, Ng-đức-Long, Phạm-trọng-Lương, Ng-Mai, Phạm-v-My, Đặng-văn-Vang, Nguyễn-văn-Nghi, Lý-văn-Nhu, Nguyễn-văn-Nghiệp, Nguyễn-khắc-Nhuận, Bửu-Nghi, Ng-v-Phương, Lê-hội-Phú, Thái-quang-Phụng, Ngô-q Quyền, Đàm-quang-Rực, Ng-văn-Sắc, Bùi-đình-San, Đỗ-v-Tâm, Cao-hữu-Tạo, Lê-trọng-Thanh, Ng-văn-Thi, Đỗ-khắc-Thiệu, Ng-sao-Thọ, Ng-văn-Thus, Vũ-văn Tỉnh, Ngô-v-Tỉnh, Phạm-duy-Tư, Ngô-đ-Tương. Trần-văn-Trương, Trần-thiếu-Tỵ, Đỗ-như-Mẫn. Vũ-v-Uông, Vũ-uyên-Vân, Ng-duy-Xan, Ng-trọng-Long.

Bản-báo có lời mừng các cậu.

Ai tin. — Bản-quán được tin rằng cậu Hoàng-đăng-Bích, là lệnh-lang M. Hoàng-đăng-Vân thư-ký thượng hạng Công-chính, vừa tạ thế. Đến sáng 19 Juin 11 giờ cất đám, khởi hành ở phố Cửa-đông, số 45 A. Bản quán có ái chia buồn với gia quyến.

Tòa án Trừng-trị. — *Cướp giật.* — Một người Khanh đi đội tiền hàng được 200 đồng bạc giấy đem về. Đương đi ở phố hàng Đường, mà gói bọc cẩm ở tay, tên Ng-v-Nhân làm nghề bán hàng rong trông thấy lại cướp lấy rồi à tả chạy. Người Khách mất của vừa kêu vừa đuổi. Bấy giờ có một người lính cảnh sát trông thấy tên ấy chạy vào ngõ hàng Cá đuổi bắt thì tên ấy vứt gói bọc lại mà tên Ng-v-Long làm bộ, chẳng cũng là chạy hoa chạy ra ngàng người đợi xếp để cho tên Nhân chạy trốn. Tòa phạt tên Nhân và tên Long mỗi tên 3 tháng 1 ngày tù.

Lăng mạ. — Tên Ng-hữu-Cảo bị thưa chàng với em là Ng-thị-Ninh lăng mạ một người một-thâm tên là Sung vì người một-thâm bắt chồng thị ấy tên là Bách đã phải bịt xì tại sòn trốn về Hanoi. Hỏi thị Cảo thì không nhận có lăng mạ người một thâm mà thị Ninh thì đi làm sa không đến hầu. Tòa tha cả hai thị ấy.

Giật khăn. — Tên Ng-quang-Tài phải phạt 3 tháng 1 ngày tù và bồi giật khăn của người đi đường.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng-hạng
Mặt đồ kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá..... 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2008

Rượu-bổ-đào
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOANG-THƯƠNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chư không nếu có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Hà-nội phụng lời chiếu phê rằng :

Chiếu nay đòi được phòng cấu MONTÈS qui-ông, sẽ nhờ nơi một thứ rượu bổ để tăng ngọn dạng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phê thị gửi cho qui-đường-phòng chế-tạo để lấy thanh-giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-thật có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

LỆ BỔI CHỢ Ở

Xin cứ ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gởi đến chỗ mới, thì gởi cho báo-quán cái giấy quán báo, nhớ lại thế nào thì biên rõ rằng vẫn cấp, và gởi theo hai bào (0 $ 20) bằng tem cũng được) để cho tiền giấy quán khỏi.

Nếu không gởi tiền theo thì cứ để người nhà cũ tưởng nhé.

Savon Cadum
Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cũng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự mịnh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chắc cũng làm chốc lưỡi nông, thì savon đó làm nhiều muối, chẳng nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum hảo chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịnh, mà lại làm cho lỗ chân lông được khoẻ khoắn.

Trong mình ta đến cả tỉ tế bào chơn lông, nên những lỗ ấy bị bụi-bặm bịch lại, thì nó mọc ra u, nần cùng mình.

Bột và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đỡ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẻ khoắn và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum tiếp làm lịch kẻn, gì người ta dùng nó không bỏ chốc nào, mà lại tin bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Các ông chủ-nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán!

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Bui-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở *« Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD »*, Dullen & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi. 2043

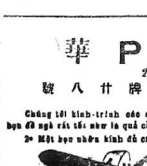
Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoàn đa Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thứ tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thử giá xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine mây completa và pardessus imperméable soie để may áo đi mua, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THINH, TaiHeur
SORBIER NOUVEAUTÉS
8, Rue des Cantonnais, Hanoi

2015

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mọi cái **1 $ 00**

Thưa các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 8 quan nên chẳng tôi xin bớt: giá mỗi cái 1 $ 00, nếu chiếu giá không bớt thời xin miễn nài kính giọng vàng cả bộ xin xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay chôn tốt thấy giờ	giá trước	Bây giờ
— 1d cổ kim ly	6 $ 00	3 $ 00
— 1d kim thép và kim vàng	4 $ 00	2 $ 00
— 1d vuông thực xinh	3 $ 20	1 $ 20

Bổ các quý khách chiếu cố cho ở cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời đồ kính tặng : chỉ kính gọng vàng đôi mới mà 1 cái hộp kính simili-tuna rất tiện được nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
69, Phố hàng Ngang, HANOI

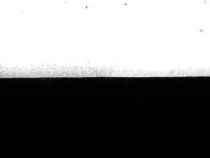
2049

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý khách hiểu rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vông, điếu bát thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính đồ có ở thứ mặt, mặt đen mặt trắng, mặt vàng, mặt mài là cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí khách đến hỏi mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bỏ-chang, đồng-hồ báo thức, đồng hồ nhắm-chừng, vân vân.

4° Một bọn nhẫn sắt, đồng sắt, lọ sắt, bát sắt, hễ sắt đã thấy-tiền hay là bày cảnh cũng được và tốt bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kỳ năm số trên này chẳng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu bản, ngọc ngà, vàng thì không kể, chẳng các qui-khách cũng đã tường rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ số nhà 28, Hanoi.

2027

Án cắp. — Tên Trịnh-v Tỷ là bồi phải phạt 2 tháng tù về tội ăn cắp nhẫn của chủ.

Tên Ng v-Bá là bồi phải phạt hai tháng tù về tội ăn cắp bí tỉ của chủ.

Trường Pháp-Việt Kiêm-bị. — Trường Đông-ngạc thuộc phủ Hoài-đức (Hà đông) thi kể từ 1er Septembre 19.3 trở đi kể là trường Kiêm-bị.

Ngạch khán-hộ — Cô Ng thị-Huệ, khán hộ thương hạng bọng bọ ở Phảo-yên, nay đổi đi Hanoi. Cô Ng-thị-Thu, khán hộ tập sự ở nhà thương Hanoi nay đổi đi Phảo-yên.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Khuyến-học tội. — Ngày 14, 15 Juin vừa mấy ngày trước nữa, trong báo Trung-Bắc tân-văn có đăng mấy bài về việc bắt làm pháo lại nhà bắt Hanoi, vào hôm 23 và 24 Juin tới đây. Việc ấy nguyên là quan nguyên Hoàng-hữu Đôn phó hội-trưởng của bản-hội xướng khởi lên, thật là một ý-kiến rất hay, nhưng tiếc vì bản-hội đồng nhân đang bận nhiều việc khác nên chưng tôi đã giao hẳn việc bắt ấy để quan nguyên Đôn đứng làm một mình cho được tự do hành động, mà bản-hội không dự đến nữa.

Các ngài nhiệt thành giúp việc bắt này và các nhà muốn xem tiền thưởng đặc biệt để giúp việc Pasteur thì xin tờ nay cứ gửi tờ bồi riêng cho M. Hoàng-hữu-Đôn, tri-huyện à Yên-phong. Khuyến-học hội lại cáo

Lời cảm tạ. — Thưa các quan chúng các ngài, nhân vì cụ thân sinh chúng tôi mới tạ thế ngày 25 tháng tư An-nam, các quan cùng các ngài đã có lòng hạ cố đi đưa đám cụ tôi, hoặc gửi đồ phúng-nghi và thư từ thăm-viếng; trong khi tang gia bối rối, chưng có nhiều điều sơ suất, vậy xin các quan cùng các ngài miễn trách cho.

Sau này chúng tôi lại xin có mấy lời cảm tạ các quan cùng các ngài để có lòng hạ cố đến cụ tôi và chúng tôi.

Cô ở: Vũ-văn-Sáng
Tri-huyện de Phong-doanh
(Nam-dinh)
Bái tạ.

HƯNG-YÊN

Một xâu khá dài. — Sáng hôm 14 Juin đồn Bần có giải về tỉnh một đám sóc đĩa 10 người đàn ông và 2 người đàn bà bắt được ở làng Trung-lập. Bọn con bạc này trông người cao cũng như là mạn lem, áo chẳng có mà mặc, khố chẳng có mà đeo, thật toàn một lũ khố rách áo ôm, hai người đàn bà thời tay bế tay bồng áo xống tả tơi, trông tình cảnh rất là bần bách, thế mà cũng bị ma cờ bạc ám thời cũng lẻ thật.

Dịch trâu bò. Làng Tương-quốc, huyện Kim-động mới có dịch trâu bò. Hiện đã có 2 con trâu chết dịch, 5 con thọ bệnh và 19 con khỏe khỏi. Quan trên đã cử thầy thuốc thú-y về tận chỗ có dịch để giảng-dụ phép vệ-sinh và để tiêm thuốc cho các súc-vật ở cả bọt.

PHÚ-LÝ

Sét đánh. — Hồi 7 giờ tối hôm 17 Juin, mưa gió dữ dội, có một tiếng sét đánh vào một nhà kia ở Dõ-mỗ, gần huyện Thanh-liêm, chết mất một người đàn bà. Quan sở-tại đã khám và cho mai táng.

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng bảy tây 1923 mà không chuộc hay là không đổi vé, thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 3 tháng bảy tây 1923, (*20 tháng năm ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bát mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4%).

Cái sổ những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn đến xem cũng được.

Quan Chủ Vạn-bảo:
MÉTAILLER

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ kỳ ông có tiền gửi theo giấy mua thì báo quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cứ vậy.

Tối thứ bảy và chủ-nhật 23, 24 Juin tức là ngày mồng 10 và 11 tháng năm ta này :

Tại RẠP HÁT TÂY LỚN HANOI
đề cúng vào việc làm phúc và nhất là cúng vào các phòng thí-nghiệm Pasteur.

Diễn vỡ:

Si-tình-mộng-tình

Là một vở tuồng mới, hát theo lối cải-lương. Cách sử chỉ ăn mặc y như thật, có cả ngựa thật, chứ không dùng cái roi mà làm con ngựa như lối hát cũ.

Viên này cũng là việc nghĩa-cử, mà cuộc hát này là hát cải-lương đang hợp cả lối cũ và lối mới để cho hai phái tân cựu đều được thỏa lòng.

Tích « Si-tình-mộng-tình » là chuyện hai người anh em bạn biết cái quá, tả đủ mọi cảnh ở đời, nhiều đoạn vui bông lơn, mà cũng có nhiều đoạn rất não nùng, như là đoạn Băng-tâm ra chốn am thanh cảnh vắng, toan liều mình cho thoát nợ đời, sầu thảm vô cùng. Xem tuồng này thì biết cuộc bỉ hoan ly hợp là sự thường, có chi lạ nữa.

Lối hát này cũng có nam, khách-bộng-lơ, ngâm ly, đủ mọi trò đề cho người xem không đến nỗi buồn.

Những lối hát vô ích như nhảy múa, bỏ hẳi, trống kèn ầm ỹ vân vân thì giảm bỏ bớt nhiều, chỉ dùng những câu hát có văn chương tư tưởng để cho người đi xem nghe rõ ràng về khỏi bực mình về những câu thô bỉ, mà sự-tích tuồng này thật là một sự tích mới, mà những người hát đều là những ông tài-tử và nhiều ông hội viên hội Trí-hóa Hanoi ra giúp. Những lúc nghỉ hát thì có phương nhạc tây thổi.

Vậy xin các ông các bà ở Hà-thành và ở các tỉnh đến hôm ấy đến xem qua, trước là giải trí, sau cũng là việc làm phúc lớn.

Hiện bán vé ở nhà ông Lê-văn-Phúc chủ hiệu in Đông-kinh-ấn-quán, số nhà 82 phố hàng Gai, Hanoi.

Bắt đầu bán vé từ hôm có các bạch này, xin các ông các bà mua vé trước, kẻo hết chỗ và ở các tỉnh xa nên viết giấy cho ông Lê-văn-Phúc để mua trước

Giá chỗ ngồi :

Lô trên gác và từng dưới mỗi ghế	2 $ 50
Ghế bao lơn mỗi ghế	2, 00
Lô ập sân khấu gác thượng mỗi ghế	2, 00
Lô giữa hai hàng cột mỗi ghế	2, 00
Ghế thường trên gác mỗi ghế	0, 50
Ghế dưới gần sân khấu mỗi ghế	1, 50

Hai hôm bát ấy lại có phường nhạc Hà đông đến thổi giúp, và có múa theo lối Xiêm. Sách tuồng này hôm hát có bán gì nhà hát.

Cuộc hát này không những có các ông tới tử ra giúp mà thôi, lại có hội nhạc Trí-hóa cũng vì công ngị Ta mà có giúp một ban âm-nhạc, hiện có ông Bồ-đình-Đạt chủ trương về ban âm-nhạc lại có ông Nguyễn-đức-Kiên cũng giúp một vai tuồng chính nữa.

Tưởng chẳng nói các ngài cũng biết hội Trí-hóa xưa nay vẫn tùng giúp bao nhiêu việc nghĩa, đã từng được các ngài vui lòng.

H. A. H.

P. S. — Cuộc hát này, nay hội Khuyến-học đã giao cho quan huyện Yên-phong chủ-trương lấy cả. — Hội không dự đến.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đổi hỏi bản-quán, thì nhớ biên cái số in ở tờ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người tìm để tìm kiếm. Nếu các ngài thường hay kỳ tên vẫn lắt, hoặc thêm quê, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết cái mà trả lời.

Xe nhà và xe cho thuê
POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS
Société Fse de Transports — Hanoi
7, Boulevard Bobillot, 7.
Telephone N° 73
2009

AI MUỐN DÙNG ĐIỆN ĐỂ THẮP ĐÈN TRONG NGÀY HỘI 14 JUILLET 1923

Hiện nay các công-sở đã lấy nhiều đèn để thắp trong ngày hội 14 Juillet, vậy công-ty có lời kính cáo để các nhà mua điện biết rằng nhà nào muốn lấy điện thì phải nói trước, hạn đến ngày 10 Juillet là càng, sau ngày ấy công-ty không nhận nữa.

Nhà nào muốn dùng thêm bao nhiêu đèn phải nói rõ cho công-ty biết.

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương khu đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội-tinh
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Al-cập Suê.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : GIÁ 3 đồng một lần
XIN GIẤY TẮM-CHỮNG : GIÁ 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY THÉP SỐ 236
2014

祥和裕
YU-WO-TSEONG
Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TELEPHONE N° 268

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng Ta; hàng bán buôn, không bán lẻ và không gửi kiểu mẫu đi các nơi.

Hàng Tàu có xưởng bên Trung-hoa làm ra, cho nên quí khách mua được giá rẻ rẻ hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó cần phải buôn lại của bản-hiệu; nếu quí khách mua của bản-hiệu, thật là buôn tại gốc, bán tại ngọn. Vậy xin các quí-khách chiếu-cố mới hàng tốt, giá rẻ.

MUỐN BUÔN : Các ông hàng thật tốt thật trắng ai có xin gửi mẫu lại, chúng nhà giá giá rẻ rẻ cho.

Nay cáo tỉnh
2010 YU-WO-TSEONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng các hạch của bản-hiệu, đến khi có mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày để có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Kính trình để các quí-khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên cần về nghề kim-hoàn vậy, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cải-cách các kiểu vòng, chiếu, hoa-tai, khay-ho, dây deo cổ, quí-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế các quí khách tiện dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay chợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang-sửa thứ một kim-cương, nhẫn chân, ngọc-thạch, ngọc tụy, kim sa, hà-phách, san-hô, xà-cừ, và mặt ngũ sắc vân vân, đủ cả các thứ, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới chế ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách qua bộ lại xem, dù mua hay không, bản-hiệu lấy làm vinh hạnh có được tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING
Bijoutier
47, Rue de la Soie. 47,
(Tonkin) HANOI
2024

HANOI

Hiện bán ngày nay

Quạt máy MARELLI

Hiện bán ngày nay

QUẠT TREO TRẦN KIỂU « INDO-JUNIER »

Kiểu quạt chế riêng để bày buồng giấy, phòng khách, buồng nhỏ, vân vân, bốn cánh bằng gỗ sơn bóng, cánh rộng một thước, cối quạt tráng men đen, chục dài một thước có đường giây ở trong để tiện mắc đèn, cả mắc và có cả máy hãm ba nấc.

GIÁ : 100 f. 00

Máy quạt này có bán THEO CÁCH CHO THUÊ giá mỗi tháng 100 f. 00, góp hết 7 tháng thì quạt sẽ về phần người thuê.

Lời dặn. — Chỗ bày hàng các thứ đồ điện, có thay đổi đi nhiều, máy quạt, máy đèn, máy chuông, máy nói, có chữa xiêu cả các thứ ấy. Bản-hiệu nhận giá chiếu như đơn khai, hay làm tính giá chăm-chước.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Cứ được mạnh khỏe là hơn cả

Đó là một câu các bạn be thân thích hay dùng trong những lúc phân-ly, và trong lúc trao đổi thư tin, để chúc mừng nhau.

Chúng tôi cũng vậy, cũng xin bắt chước câu ấy mà nói với các ngài. Cứ được mạnh khỏe là hơn cả. Nên giữ cho khỏi bệnh xấu huyết, bệnh đau gân, vì những bệnh hỏi sự mệt-nhọc, bởi việc buôn-rầu mà sinh ra. Vậy nên dùng thuốc PILULES PINK mà bổ dưỡng sức khỏe, bổ dưỡng cơ thể, vì thuốc PILULES PINK bổ huyết, bổ gân làm cho thêm khỏe mạnh, thêm hăng hái lên.

Cứ được mạnh khỏe là hơn. Dùng thuốc PILULES PINK thì được như thế.

Có bán tại các hàng Bào-chế.

TRANH VẼ

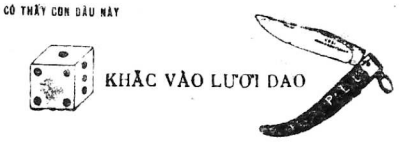
Bán buôn Bán lẻ

Bản-hiệu mới vẽ và mới in được nhiều thứ tranh thủy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là : kiểu thêu, kiểu dệt, kiểu đen, kiểu giấy cườm vân vân.

Lại có nhận báo truyện SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VĂN
Vẽ tranh, vẽ kiểu và vẽ truyện-thần
73, Phố hàng Bông, Hanoi

CÔ THẤY CON DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh hảo không có phụ chất nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 (uống từ 3 đến 6 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trước tại: 6, Rue de Pan-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại: Hanoi, DA-CHI-A-SAGNE, Pharm.-Haiphong, L. BOURGEOIS, Pharm., và các hiệu bào-chế khác.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê sợ, vì nó làm cho bao nhiêu nhà giống cảm thống ta ! Ấy là bệnh hay nhiễm vậy. Bệnh ấy người ta thường không đề phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau đến cảm nó làm cho yếu các phế-tạng và làm cho giảm hết cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khi nào xảy ra thì người khỏe nào có thể chống lại được, chỉ người đã bị bệnh hay nhiễm này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sắc lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống để tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hay nhiễm nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2050

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, PHỐ HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Có thùng ngâm nước đá sẵn
Bóng chai lớn
Bóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông Hoek-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thư đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

2054

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc :

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán : 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gò đa và hồ Hoàn kiếm trông sang

CHANSON & THIBAULT

58, RUE PAUL BERT, HANOI

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Nay kính cáo.

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này sẽ tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tả, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói chưa dứt lời thì hai vợ chồng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* sụp lạy tâu rằng :

— Muôn tâu thượng-hoàng ! Vợ chồng kẻ hạ-thần già yếu, xin thượng-hoàng cho về, để có trưởng-tử kẻ hạ-thần ở lại cung chức. Còn các thứ-tử kẻ hạ-thần đều chưa có vợ, kẻ hạ-thần xin về thu xếp việc nhà, rồi trong một vài năm lại sẽ vào triều-bái.

Thượng-hoàng phán hỏi rằng :

— Các thứ-tử nhà-ngươi đã đính-hôn với ai chưa ?

Hoàng-phủ thiếu-hoa tâu rằng :

— Muôn tâu thượng-hoàng ! Bấy lâu chỉ những lo toan quốc-sự, cho nên chưa kịp nghĩ đến việc hôn-nhân.

Thượng-hoàng thở dài mà than rằng :

— Ấy đều là lỗi tại ta đó ! *Hưng-bình* công-chúa là con bà *Mai-thái-phi*, năm nay đã 18 tuổi ; ấu là ta gả cho *Triệu-thụy* thứ là con thứ 5 của nhà ngươi, vợ chồng nhà-ngươi chớ nên từ-chối. Việc ấy không phải để báo ơn nhà-ngươi đâu, chẳng qua muốn kén một người giai-tế vậy. Nhà *Hoàng-phủ* toàn trung tận hiếu, dẫu gia quan tiến trước đến đâu, cũng chưa đủ báo đền. Huống-chi vợ chồng nhà-ngươi đã vì việc nước mà trải bao gian-khổ, nay ta muốn lập một cái chùa ở trong đại-nội, để thỉnh-thoảng ta được ra đây mà cùng vợ chồng nhà-ngươi giảng đàm đạo-lý. Vua tôi thương-đầu, há chẳng phải là « Thiên-thu giai-hợp » đó ru ! Vợ chồng nhà-ngươi chớ nên cáo về điền-lý mà thêm nặng cái tội cho thiên-tử, lại khiến thái-hậu phải đau xót trong lòng. Thuở trước cũng chỉ vì vợ chồng nhà-ngươi cáo về, để đến nỗi bọn quyền-gian thừa cơ nổi loạn. Nếu vợ chồng nhà-ngươi không một lòng tận trung báo quốc thì muôn dặm giang-sơn, vị-tất còn được có ngày nay. *Hoàng-phủ* quốc-cữu ơi ! thiên-tử là bậc trung-tài, tất phải nhờ có *Chu công* (1) giúp cho thì nước mới yên được. Ta xem bản tâu của các quan văn võ triều-thần, rất hợp ý ta. vậy nên mau mau chọn ngày tốt để cho thiên-tử làm lễ phục vị.

Hoàng phủ thiếu hoa nghe lời chỉ-phán, nửa lo nửa không dám tâu nữa. Các quan văn võ triều-thần đều reo mừng mà rằng :

— Thần-đẳng xin phụng chỉ !

Triệu-phượng lại đem bức thư của *Mạnh-lệ-quân* vương-phi buộc vào chim quy thuở trước và một tờ kết minh cùng *An-quốc* trong khi khởi-sự, đều đệ trình để thượng-hoàng xem.

Triệu-lân cũng đem cái áo lót minh, cái giỏ đựng thuốc và cái ngọc-bội của hoàng-tôn năm xưa bày ra liệt ở trên long-án. Thượng-hoàng cầm xem tất cả một lượt.

Khi thượng-hoàng xem xong, thở dài một tiếng, rồi giảng chỉ truyền các quan văn võ triều-thần đều được tiến lên, qui ở trước thềm vàng mà trao cho xem.

Thượng-hoàng phán rằng :

— Các ngươi coi đó mà xem. Một nhà *Hoàng-phủ* tận trung báo quốc như thế thì dầu gia-phong tiến-tước thế nào cũng chưa đủ đền công. Ngày nay ta nghĩ chỉ còn một cách cùng nhà *Hoàng-phủ* đính ước đời đời kết-nhân, bao nhiêu công-chúa đều gả cho nhà *Hoàng-phủ* vậy.

Nói xong lại truyền ghi câu nói ấy vào thiết khoán, bỏ trong hộp vàng. Thượng-hoàng nói chưa dứt lời thì vua *Anh-lôn* vội-vàng qui xuống mà tâu rằng :

— Muôn tâu thượng-hoàng ! thượng hoàng đã chỉ phán như vậy thì trước hết xin thượng-hoàng hãy giáng chỉ cho hoàng tôn được kết-duyên với con gái phò mã *Triệu-cần* Đời vợ chồng ấy niên-mạo tương-đương, thật đã đẹp duyên phải lứa vậy.

Thượng-hoàng nghe nói, cả cười mà rằng :

— Nếu vậy thì ta già liều mất rồi, một đôi giai-ngẫu như thế, sao ta lại bỏ sót !

Nói xong, lại ngảnh nhìn *Hoàng-phủ thiếu-hoa* rồi cười mà phán rằng :

— Thân thượng gia-thân, việc này quốc-cữu cũng chớ nên từ chối

Hoàng phủ thiếu-hoa khóc mà tâu rằng :

— Thánh-ân gia-hậu bao nhiêu thì tội-lỗi của thần-đẳng càng thêm thâm-trọng.

Mạnh-lệ-quân vương-phi cũng tâu rằng :

— Muôn tâu thượng hoàng ! thần-đẳng đã dự hàng quốc-thích, nay lại cầm quyền-chính trong triều thì dầu thượng-hoàng là bậc thánh-minh, nhưng thần-đẳng đông đầu hàng trăm quan, lại càng thêm hỗ-thẹn. Xin thượng hoàng rộng ơn cho vợ chồng thần đẳng được lui về nhà riêng, để được hưởng cái phúc thanh-nhàn trong khi tuổi già, bề gặp có thời tiết gì, vợ chồng thần-đẳng lại sẽ xin vào triều-kiến.

Thượng-hoàng nghe lời tâu, lắm nhắm gật đầu, rồi truyền cho công bộ mau mau lập một cái chùa ở chốn đế-kinh, để khi nào làm xong, ta sẽ tới đấy tu-hành, không phải đi đâu nữa.

Thượng hoàng lại truyền cho vợ chồng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* đem *Triệu thụy* (tức là ngũ-lang) vào triều-kiến thái-hậu. Bấy giờ trong cung đã tu tạo lại, lầu rồng gác phượng, có phần lại trang-hoàng rực-rỡ hơn xưa.

Trong hoàng-cung lại mới làm một cái điện gọi là « *Hoa-ngạc-điện* ». Vua *Anh-tôn* cùng 3 vị vương-tử hàng ngày sum họp lại đấy. Ngày ăn một mâm, đêm nằm một chiếu, cùng nhau thân ái bội-phần.

Lại nói chuyện vợ chồng *Hưng-vương* và vợ chồng *Hoàng phủ thiếu-hoa* bấy giờ chúng nhau kể-lể những nông-nỗi sau khi tương-biệt. Trong 10 năm trời đằng-đẵng, biết bao đoạn khổ tình thương.

Hoàng-phủ thiếu-hoa nghe đến chuyện nàng *Hang-ngọc-thanh*, liền vỗ tay khen-ngợi và nói :

— Nàng thật là một người kỳ nữ ! nhưng chẳng qua cũng bởi cái lòng trung-nghĩa của hiền-huynh cảm-động đến trời mà xui-khiến nên có bậc quần thoa ấy. Còn tôi đây vẫn-phúc sinh phải một đứa con yêu-quái, để đi-lụy đến hiền-huynh, thôi thì nghĩa nặng ơn sâu, sự báo đền đành để kiếp sau vậy,

Hưng-vương thở dài mà than rằng :

— Chẳng qua bởi số mệnh của tôi, tôi phải gặp cái tai-ách ấy, nhưng cũng nhờ có các hiền-điệt đem hết tài kinh-luân theo-bược, cho nên mới còn được thấy ngày nay. Lại đáng khen thay tam-điệt *Triệu-lân* đã bao phen ra vào trong cung, chữa thuốc cho tiện-nữ (trỏ *Hưng-hậu*) mà khiến được bọn quyền gian vẫn không nghi ngờ. Đáng lẽ ngày nay tôi phải lạy dập đầu mà tạ ơn mới phải, có sao lại còn nói đến sự báo-đền. Vợ chồng tôi khi ở trong ngục, thật là ngu-ngốc, vẫn oán-giận các hiền-điệt không vào thăm hỏi, ai ngờ mưu cao trí rộng, chẳng những cứu cho một nhà họ *Hưng* an toàn tính-mệnh, mà nghìn thu sử-sách, lại còn giữ được tiếng cho.

(Còn nữa).

(1) *Chu-công* là một bậc trung-thần đời Chu, đã hết lòng giúp Ấu chủ.

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung-bac Tan-Van — Le Gérant, NGUYỄN-KIM-THANH

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)